

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 5

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Az igazgatói iroda falai még a kinti fehérnél is fehérebbek voltak, maga az igazgató minden feketénél feketébb. Itt sem függött kép, csak néhány grafikon és Európa térképe, amelyben itt-ott gombostűre rögzített kis zászlók kékeltek; Gina utóbb megtudta, a zászlók a különböző külföldi testvérintézetek fekvését jelzik. Fekete bőrgarnitúra állt az irodában, a páncélszekrény, az íróasztal, valami redőnyös irattár és egy szokatlanul nagy akvárium társaságában.

Mindent úgy érzékelt, mintha narkózisban élné át, akkor volt hasonló bizonytalan, a világtól elszakadt, lebegő állapotban, mikor egyszer elkábították valami kis műtét idején. Azt észrevette, hogy apja és az igazgató tegeznek egymást, és úgy beszélgetnek, mint régi ismerősök, azt is, hogy vele nem fogtak kezecskét, az igazgató csak ránézett, bólintott, helyet is csak a tábornokot kínálta meg. Átvette az iratait, átvett valami pénzt is, Gina úgy látta, rengeteget, tandíjra meg új iskolai felszerelésre, nyugtát adott róla, aztán azt mondta a tábornoknak, legyen szíves még egyszer átolvasni és aláírásával kötelezőnek elfogadni az intézet szabályait és életrendjét. A tábornok sokáig olvasott valami nyomtatványt, nem látszott az arcán, tetszik-e vagy sem, amit olvas, mindenesetre aláírta.

– A gyermek internátusi prefektája Zsuzsanna testvér lesz – hallotta Gina, de mintha sokkal távolabbról beszéltek volna, nem mellette a szobában. (...)*

*– Egyebekben minden úgy lesz, ahogy a múltkor megbeszéltük – mondta az igazgató. A tábornok bólintott, és nem nézett a lányára, mint akinek rossz a lelkiismerete. A kislány csak állt, pillantása kivándorolt az ablakon. Onnan, ahol állt, jól látszott, hogy a Matula utcai homlokzat csak töredéke az U alakban hátranyúló, óriási épületnek. Mikor az igazgató felvette a telefonkagylót, és azt kérte a portától, hogy vigyék fel az internátusba Vitay Georgina bőröndjeit, illetőleg küldjék az irodába Zsuzsanna testvért, azon tűnődött, meg bírja-e majd várni, míg elvezetik, olyan fegyelmezetten és felnőtt módjára, ahogy az apja kívánja tőle, akit ebben a percben még kevésbé értett, mint amikor még azt hitte róla, megházasodik. Abból, hogy az igazgató a prefektáját testvérnek emlegette, már tudta, hogy diakonissza** jön érte, az is volt valóban, fiatal, komoly nő. Az végre rámosolygott, szerette volna viszonzni szép mosolygását, de nem sikerült, merev és mozdulatlan maradt a szája. Menni akart, hogy vége legyen már ennek a túrhetetlen feszültségnek: ereje végén járt.*

– Vitay Georgina – mutatta be az igazgató, aztán, mintha valami csecsemővel beszélne, azt mondta Ginának: – Vitay Georgina elköszön apjától, elköszön igazgatójától, és elmegy.

– Szervusz – suttogta a kislány. Nem nézett a tábornokra, nem mert ránézni.

– Így nem köszönünk szülőnek – mondta az igazgató.

– Kezicsókolom – lehelte Gina.

(Szabó Magda: Abigél. Részlet)

*prefekta = nevelőtanárnő

**diakonissza = az egyház szolgálatában álló hajadon

1. Mutasd be a beszédhelyzetet! 5 pont
2. Jellemezd a szülő-gyermek viszonyt a szöveg alapján! 5 pont

3. Milyen jelentésük van a színeknek az igazgatói iroda leírásában? 5 pont
4. Írj ki a szövegből 5 összetett szót! 5 pont
5. Határozd meg a következő szavak szótövének szófaját: **lebegő, hátranyúló, viszonzni, fegyelmezetten, utcai!** 5 pont
6. Elemezd a következő összetett mondatot, készítsd el az ágrajzát!
A tábornok bólintott, és nem nézett a lányára, mint akinek rossz a lelkiismerete. 5 pont
7. Írd meg 10–15 mondatban az internátusi szobájába érkező Vitay Georgina monológját! 15 pont

SUBIECTUL II

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Leonardo da Vinci az 1480-as évek végén kezdett behatóbban foglalkozni az emberi test anatómiájával. Leonardo elsőként jött rá, hogy a szem sötétkamrához hasonlatos. Környezetünkről a látás nyújtja a legteljesebb tájékozódást. Megfigyelhetünk nagy távolságokban végbemenő eseményeket, mint például a vándormadarak érkezése itt hagyott fészkeikre, vagy apró élőlényeket, tárgyakat, amelyekhez alig tudunk hozzányúlni, mint például egy darab sókristály. A fényképezőgép a természet bőkezű szépségeibe tud egyre mélyebben behatolni, képes apró dolgokra rávilágítani, a távoli bolygók fényét rögzíteni, amelyet az ép szem tökéletesen lát, azonban nem vesz észre.

A fotográfus feladata, hogy felmutassa az idő, a század tulajdon alakját és lenyomatát. Arisztotelész az i.e. 4. században észrevette, hogy napfogyatkozás közben a platánfa alatt a földön lévő fénykörök fokozatosan vékony félholddá válnak, és ezzel felismerte a kis résen történő képvetítés jelenségét, az „ős fényképezőgép” elvét, a camera obscura egyik alapfunkcióját. A fénykép célja már akkortól, a kezdetektől az, hogy tükröt tartson a természetnek, hogy felmutassa az erénynek vagy a gúnynak a képét. 1839-től egészen napjainkig mániákusan gyűjtjük, termeljük a különböző témájú és funkciójú fotográfiákat, amelyek képesek befolyásolni a mások által létrehozott stílus hullámai hátán saját szemléletünket.

Az emlékezet többnyire képekben őrzi a múltat, a képek formálják, befolyásolják a múlttól való elképzelésünket. A valóságábrázolás mint önálló dokumentarista fotográfiai irányzat egyik elindítója a századfordulón kibontakozó amatőrfényképezés csodagyereke, Jacques Henri Lartigue (1894-1986) volt. Ezerféle dolog érdekelte: a mozgás, a versenyautók, a lóverseny, a sport... Nyolcéves korától kezdve hosszú élete során nap, mint nap megörökítette a körülötte zajló élet legapróbb mozzanatait.

(Cimbora, 2009. április, Bodoni Barnabás rovata)

1. Mutasd be a szöveg alapján, mire használható a fényképezőgép! 5 pont
2. Ki volt a valóságábrázolás mint önálló fotográfiai irányzat egyik elindítója? Írd ki a helyes válasz betűjelét a vizsgalapra!
 - a. Arisztotelész
 - b. Leonardo da Vinci
 - c. Jacques Henri Lartigue 5 pont
3. Mit jelent a camera obscura? Következtess a kontextus alapján! 5 pont
4. Mit vesz észre Arisztotelész Kr.e. a 4. században? 5 pont
5. Miről szól a szöveg? 5 pont
6. Mi volt a fénykép célja a kezdetektől, és mi napjainkban? Válaszolj a szöveg alapján!

- 5 pont
7. Helyezd el a fotográfia történetének időtengelyén a következő neveket! Milyen sorrendben tevékenykedtek? Indokold válaszod a szövegből vett információk alapján!
Arisztotelész, Bodoni Barnabás, Jacques Henri Lartigue, Leonardo da Vinci 5 pont
8. Adj találó címet a szövegnek! 5 pont
9. Te hogyan, milyen célból fényképezel? Fejtsd ki válaszodat saját tapasztalataid alapján! 5 pont